

POSVET

KOLESARSTVO NA LJUBLJANSKEM BARJU PRILOŽNOSTI IN IZZIVI ZA RAZVOJ TRAJNOSTNE MOBILNOSTI, REKREACIJE IN KOLESARSKE TURISTIČNE DESTINACIJE

Cankarjev dom Vrhnika, 22. 10. 2015

Izhodišče posveta:

Kolesarstvo je v zadnjem času tudi v Sloveniji v velikem razmahu. **Ljubljana** se je uvrstila na **13. mesto na lestvici kolesarjem najbolj prijaznih mest** na svetu, Slovenija pa se je tudi po zaslugi zelo uspešne daljinske gorskokolesarske poti **Trans Slovenija** v zadnjih dveh letih uvrstila na visoko **7. mesto med najbolj priljubljenimi kolesarskimi destinacijami** na nemškem gorskokolesarskem trgu. **Ljubljansko barje ima velike, a slabo izkoriščene potencialne za razvoj različnih vrst kolesarstva in kolesarskega turizma.** Le redkokje v Sloveniji je ob velikem mestu toliko redko pozidane in privlačne ravnice, ki h kolesarjenju vabi tudi tiste, ki ga ne jemljejo kot šport ali naporno telesno vadbo ali delajo šele svoje prve korake na kolesu. Namesto da bi bil kolesarski park, ki bi omogočal varno, nenaporno, sproščeno in zanimivo kolesarjenje za prebivalce Ljubljane ter atraktivne destinacija za naraščajoče število turistov, ki obiščejo Ljubljano, pa je kljub množici za kolesarjenje primernih stranskih cest, poti in kolovozov kolesarsko prometno slabo povezano področje s številnimi nevarnimi prometnimi mesti za kolesarje ter večkrat komajda prevoznimi in neoznačenimi kolesarskimi povezavami po slabo vzdrževanih poteh in kolovozih. Vse to je velika ovira za razvoj in **trženje kolesarskih produktov na osnovi zgodbi, ki jih ponujata enkratno bogastvo naravnih vrednot ter pisane snovne in nesnovne kulturne dediščine.** Ljubljana bi bila lahko tudi krasna gorskokolesarska destinacija/prestolnica za Britanca ali Američana, saj so razdalje med letališčem, Tromostovjem, Krvavcem, pa denimo Polhograjskim hribovjem res majhne.

Ključna vprašanja:

*Kakšne priložnosti se ponujajo za **izboljšanje stanja** ter kateri so glavni izzivi, da nam te priložnosti ne bodo ušle iz rok? Kaj pomeni Ljubljansko barje z **lokalne in evropske kolesarske perspektive**? Kaj pomeni **razvoj in širjenje e-koles** za kolesarsko mobilnost na Ljubljanskem barju? Kako lahko izboljšanje **somodalnosti** kolesarskega in drugih vrst prometa prispeva k izboljšanju prometa in razvoja turizma? Kdo so **ključni deležniki in akterji razvoja kolesarstva** na Ljubljanskem barju in kako do boljšega sodelovanja med njimi? Kaj je sploh kolesarski turistični produkt in **kako razvijati Ljubljansko barje kot kolesarsko turistično destinacijo**? Kako v novi finančni perspektivi do **evropskih sredstev** za sofinanciranje projektov razvoja kolesarstva? Kako razvijati kolesarski turizem v funkciji **varovanja narave in ohranjanja kulturne dediščine**?*

Cilji posveta:

- Boljše poznavanje potencialov in razvojnih izzivov kolesarstva na Ljubljanskem barju
- Boljše poznavanje osnovnih načel in pravil razvoja kolesarskih turističnih produktov in destinacij
- Predstavitve dobrih praks
- Izboljšanju sodelovanja in vzpostavitvi partnerstva oz. oblikovanje platforme za razvoj kolesarstva na Ljubljanskem barju

Posvet je namenjen:

- županom barjanskih občin;
- odgovornim za razvoj prostora, prometa in turizma ter varstvo okolja v barjanskih občinah;
- pripravljavcem občinskih in regijskih razvojnih strategij in programov na področju prostora; turizma, obrti in malega gospodarstva, kmetijstva, kulture in varstva okolja;
- predstavnikom turističnih organizacij, podjetij in društev na področju Ljubljanskega barja;
- predstavnikom kolesarskih društev na področju Ljubljanskega barja;
- predstavnikom LAS Barje z zaledjem in LAS sožitje med mestom in podeželjem;
- predstavnikom medijev;
- vsem, ki pogosto kolesarite na Ljubljanskem barju ali bi to (bolj pogosto) želeli početi

PROGRAM POSVETA

8:30-9:00	REGISTRACIJA UDELEŽENCEV
9:00 - 9:15	OTVORITEV POSVETA: Nagovor organizatorjev in gostitelja posveta
9:00 - 11:00	RAZLIČNI VIDIKI KOLESARSTVA IN NJIHOV POMEN ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ NA LJUBLJANSKEM BARJU
9:15 - 9:35	Andrej Klemenc, Slovenska kolesarska mreža in CIVINET Slovenija-Hrvaška Kolesarstvo kot del prometnega sistema in kot del turistične ponudbe na Ljubljanskem barju
9:35 - 9:55	Polona Andrejčič Mušič, Cisco d.o.o. Somodalnost kolesarskega in ostalih vrst prometa in njen pomen za razvoj trajnostne mobilnosti in turizma na Ljubljanskem barju
9:55 - 10:10	Jana Apih, Goodplace Kolesarski produkti in njihova umestitev v razvoj turizma
10:10-10:40	Jan Klavara ali Peter Dakskobler (Soča Outdoor Festival) Osnova načela razvoja kolesarskega produkta in kolesarske turistične destinacije
10:40 - 11:00	Razprava
11:00 - 11:20	Odmor
11:20 - 13:00	PREGLED STANJA IN POTENCIALOV KOLESARSTVA NA BARJU
11:20 - 11:40	M. Bratina (KP LB), J. Bertonec (LKM) A. Klemenc (Občina Borovnica) Pregled stanja kolesarstva na Ljubljanskem barju
11:40 - 12:00	Barbar Zupanc, Krajinski park Ljubljansko barje Kolesarstvo v kontekstu razvoja Krajinskega parka Ljubljansko barje
12:00 - 12:40	Predstavitev dobrih praks razvoj kolesarstva na Ljubljanskem barju: • Varuh zakladov: TD Rekreatur, • Somodalni družinski kolesarski izleti; Ljubljanska kolesarska mreža • Naravoslovno-učna pot; ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona Melika • Projekt kolesarskega mostu čez Ljubljanico, Rok Žnidaršič, Medprostor d.o.o.
12:40 - 13:00	Razprava
13:00 - 14:00	Kosilo
14:00 - 15:30	DELAVNICE (delo v manjših skupinah od 5 – 7 udeležencev): A) Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj razvoja kolesarstva na Ljubljanskem barju? B) Kako razvijati kolesarski turizem na Ljubljanskem barju? C) Kako do boljšega sodelovanja pri razvoju kolesarstva na ljubljanskem barju?
15:30 - 16:00	Poročanje z delavnic ter oblikovanje zaključkov posveta

Prijavnico na posvet pošljite do **16. 10. 2015** na naslov: Zavod Ivana Cankarja Vrhnika, Tržaška cesta 9, 1360 Vrhnika ali na e-poštni naslov: info@zavod-cankar.si. Kotizacija znaša **15 €** in vključuje okrepčila, kosilo in spletna gradiva. Nakazilo kotizacije na TRR 01340-6000000291, odprt pri UJP, s pripisom: *Kolesarski posvet LB*.

17:00 – 19:00	Okrogla miza RAZVOJ KOLESARSKE MOBILNOSTI IN KOLESARSKEGA TURIZMA NA LJUBLJANSKEM BARJU – izzivi in priložnosti Uvodničarji: predstavniki MOP, MOL, Turizma Ljubljana, KP Ljubljansko barje in barjanskih občin. <u>Moderator:</u> Andrej Klemenc Vstop prost!
---------------	--

KOLESTARSTVO NA LJUBLJANSKEM BARJU

PRILOŽNOSTI IN IZZIVI ZA RAZVOJ TRAJNOSTNE MOBILNOSTI, REKREACIJE IN KOLESARSKE TURISTIČNE DESTINACIJE

Ljubljansko barje ima kot obširna relativno redko pozidana ravnica v bližini turistično vse bolj obiskane slovenske prestolnice, na kateri ne prevladuje intenzivno kmetijstvo, temveč se v večjem delu razprostira krajinski park s številnimi naravnimi vrednotami in bogato kulturno dediščino skupaj s svojim hribovitim zaledjem izreden potencial za razvoj različnih vrst kolesarstva, v prvi vrsti kolesarskega izletništva in popotništva ter družinskega kolesarjenja.

Ne glede na to, o kateri vrsti kolesarstva govorimo, za vsako drži, da je **pot sama oz. njena varnost, atraktivnost in udobnost prav tako pomembna kot cilj ter pestrosti in kakovosti spremljajočih turističnih in ostalih storitev**. Ustrezna infrastruktura je tako osnovni pogoj za razvoj različnih vrst kolesarjenja. Žal so bile zamujene priložnosti, da bi v prejšnji finančni perspektivi črpali sredstva za njen razvoj, ki bi bil v funkciji **razvoja kolesarstva na Ljubljanskem barju in prepoznavnosti Slovenije kot turistične kolesarske destinacije**. Prostorsko zgrešena umestitev daljinske kolesarske povezave med Ljubljano in Vrhniko ob trasi magistralne ceste, na katere kolesarje od najlepših delov in pogledov na Ljubljansko barje ločuje bližnja avtocesta, lahko zgolj služi kot primer strateško zgrešenega pristopa črpanja evropskih sredstev za razvoj kolesarstva v Sloveniji in Slovenije kot kolesarske turistične destinacije.

Za razvoj kolesarstva je kolesarske infrastrukture sicer odločilnega pomena, vendar pa je potrebno na strateški ravni kolesarstvo **načrtovati sistemsko kot del prometnega sistema in kot del strateškega razvoja turističnih destinacij**. V sedanjih finančnih perspektiv EU žal ne bo mogoče pridobivati večjih sredstev za razvoj kolesarske infrastrukture v funkciji regionalnega razvoja, temveč le v omejenem obsegu v funkciji izboljšanja energetske učinkovitosti (urbanega) prometa. Vendar je s kombinacijo ustreznega strateškega lociranja evropskih sredstev z usklajenim lociranjem lokalnih virov na Ljubljanskem barju mogoče **povezati »škrbine« in sanirati šibke oz. nevarne točke na siceršnji prometni infrastrukturi** ter vzpostaviti solidno kolesarsko infrastrukturo kot osnovni pogoj za razvoj rekreacijskega, izletniškega, popotniškega in družinskega kolesarjenja. Na tej osnovi bo mogoče in smiselno **črpati evropska sredstva** namenjena inovacijam, razvoju in izboljšanju konkurenčnosti pri razvoju turističnih, informacijskih in ostalih storitev, ki podpirajo razvoj kolesarstva.

Priložnost je toliko večja, ker že potekajo prizadevanja za **strateški pristop pri vzpostavitvi kolesarskega prometnega sistema v celotnem porečju reke Save**. S projektom Sava River Bike Route, ki celovito pristopa k načrtovanju kolesarstva od izvira do izliva reke Save, in ga pripravlja mednarodni konzorcij pod vodstvom RRA LUR, bo narejen prvi strateški korak k temu, da tudi Slovenija postane mednarodno razpoznavna turistična destinacija za izletniško, popotniško in družinsko kolesarjenje. Ljubljansko barje pa ni le področje kjer se **Podonavje najbolj približa Jadranu** in je s tega vidika pomembno tudi za razvoj trans-evropskih kolesarskih povezav. Poleg tega je območje, ki lahko ponudi **doživljajsko prepričljive zgodbe** o koliščarjih, Argonavtih in Rimljanah, o Ljubljani in njenih zakladih, o pestrosti svojih habitatov in živalskih vrst, o pionirstvu na področju ribogojništva in gojenja ameriških borovnic, o prvem lesenem kolesu v zgodovini, o gradnji Južne železnice, o tehniški dediščini Slovenije itd. Zgodbe, ki imajo še **poseben čar, če jih je mogoče doživeti na kolesu**.

Kljub izrednemu potencialu, nekaterim lokalnim pobudam in projektnim predlogom še ni pobude, ki bi k razvoju kolesarskih potencialov na Ljubljanskem barju kot pomembnem koraku k razvoju turizma in trajnostne mobilnosti v Ljubljanski urbani regiji pristopila na celovit in vključujoč način. Takšnega, ki bi upošteval tako vse deležnike kot tudi strateško prostorsko-prometno-okoljevarstveno-naravovarstvene vidike, vidike razvoja kolesarske infrastrukture kot dela prometne in turistične infrastrukture, vidike razvoja turističnih in drugih storitev za kolesarje ter vidike strateškega marketinga in promocije.

Posvet in delavnico tako organiziramo kot **izziv in priložnost, da se vzpostavi platforma** oz. oblikuje razvojna koalicija, ki bo zmogla zasnovati **projekt celovite strategije razvoja kolesarskih povezav in storitev za kolesarje na Ljubljanskem barju** kot osnovo razvoja kolesarske mobilnosti in kolesarskega turizma v Ljubljanski urbani regiji.

O PREDAVATELJIH:

Andrej Klemenc, ustanovni član ljubljanske in slovenske kolesarske mreže, *podpredsednik Slovenske kolesarske mreže*, zaposlen na Občini Borovnica kot svetovalec za razvoj in razvojne projekte. Kot projektni vodja na REC Slovenija je med 2008 in 2012 sodeloval pri pripravi *Celovite kolesarske strategije mesta Ljubljana* in *Prometne politike MOL*, v okviru projekta *Mobile2020* priredil in poslovenil *Priročnik o celovitem in vključujočem načrtovanju kolesarstva* ter poleg mednarodne konference o razvoju kolesarstva v mestih srednje in vzhodne Evrope organiziral 6 nacionalnih delavnic na teme razvoja t.i. uporabnega kolesarstva. Organiziral je tudi *kampanji promocije kolesarjenja med ljubljansko osnovnošolsko mladino* z uporabo IKT tehnologij in inovativnih orodij motivacije za večjo uporabo kolesa v prostem času. Leta 2006 je v okviru kampanje *Slovenija znižuje CO₂* organiziral *kolesarski izlet po Ljubljanskem barju za predstavnike vlade RS in veleposlaništev v RS*, v sklopu *kolesarskih festivalov* med leti 2012 in 2014 pa družinske kolesarske izleta po LB. Od leta 2003, ko se je preselil v Borovnico, mu razmišljanja o razvoju kolesarskih potencialov na LB ne dajo miru.

Polona Andrejčič Mušič, mag. gradbeništva, kot zaposlena na *Direkciji za ceste RS* je pripravila *strategijo razvoja državnih kolesarskih povezav* ter operativno vodila pripravo projektov izgradnje nekaterih odsekov državnih kolesarskih povezav (Mojstrana-Rateče, Rogaška slatina – Podčetrtek), ki jih je sofinancirala EU. O varnosti kolesarskega prometa, načrtovanju kolesarskih povezav in gradnji kolesarske infrastrukture je predavala na številnih konferencah, seminarjih in delavnicah v Sloveniji in tujini. Je članica Strokovnega sveta Slovenske kolesarske mreže in mreže CIVINET Slovenija-Hrvaška.

Jana Apih, vodi tovarno trajnostnega turizma *GoodPlace*, ki je v letu 2015 v sodelovanju s SPIRIT Slovenija pripravila program *Slovenia Green*, s pomočjo katerega bodo slovenske turistične organizacije pridobile oceno trajnosti te na osnovi le-te vzpostavile sistem izboljšav. V tem procesu sodeluje s turističnimi destinacijami kot so Ljubljana, Ptuj, Dolina Soče in druge. Ključni izziv je umeščanje turističnih produktov na način, ki bo temeljil na odgovornem odnosu do narave, lokalne tracije in kulture ter bo prinašal pozitivne ekonomske učinke za razvoj lokalnega gospodarstva. *GoodPlace* je partner globalne turistične mreže *Green Destinator* ter nosilec mednarodnih certifikacijskih shem.

Peter Dakskobler in **Jan Klavara** sta pri organizaciji odmevnega *Soča Outdoor festivala* – enega največjih športnih dogodkov v Sloveniji – združila leta izkušenj v turizmu in organizaciji dogodkov. Sta v del projektne ekipe, ki razvija kolesarski turizem v dolini Soče in sta prevzela pripravo kolesarske strategije za celotno goriško statistično regijo, poleg tega pa razvijata tudi kolesarsko strategijo za občino Tržič. **Peter** je bil odgovoren za izvedbo projekta *BIMobis* v Sloveniji. Rezultat tega projekta je krožna čezmejna kolesarska pot, ob tem pa so bile v sodelovanju s strokovnjaki in organizacijami za kolesarski turizem iz Nemčije postavljene tudi osnove za razvoj produkta *Trans-Slovenia* - najbolj uspešnega produkta na področju gorskega kolesarstva v Sloveniji. Kot samostojni podjetnik pod lastno blagovno znamko *Masky* združuje psihologijo in šport. **Jan** je pred tremi leti stopil na pot samostojnega podjetnika in med drugim pomagal pri vzpostavitvi združenja *Bike Alpe Adria*, ki se trudi razviti eno najbolj razpoznavnih kolesarskih turističnih destinacij v tem delu Evrope. Je tudi ustanovni član tovarne trajnostnega turizma *Goodplace*.

Barbara Zupanc vodi *Krajinski park Ljubljansko barje od ustanovitve leta 2008* in je bila med pobudniki njegove ustanovitve. Je avtorica večine informativnih gradiv o parku, soustvarjala je koncept kolesarskih povezav po Ljubljanskem barju in sodelovala pri nastanku obstoječih učnih poti v parku. Dobro pozna področje interpretacije dediščine, ki ga skuša implementirati preko različnih projektov, ki jih vodi KP Ljubljansko barje. Ljubljansko barje prepozna kot območje z izjemnim potencialom za kolesarsko destinacijo, ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz lastništva in naravovarstva.

Maša Bratina je zunanja strokovna sodelavka KP Ljubljansko barje, ki skrbi za interpretacijo parkovnih vsebin (vodja vodniške službe v parku, priprava informativnega gradiva, mreža barjanskih šol, organizacija prireditev, barjanski cekarček...). Sodelovala je pri snovanju in izvedbi 2 učnih poteh v parku in pripravila 7 priporočenih kolesarskih povezav po parku, ki so umeščene na izletniško karto KPLB.

Janez Bertoncej je dolgoletni kolesarski aktivist, ustanovni član in nekdanji predsednik Ljubljanske kolesarske mreže. Med leti 2009 in 2014 je bil zaposlen kot *Koordinator za kolesarjenje MOL*. Sodeloval je pri organizaciji izvedbi številnih dogodkov in prireditev promocije kolesarjenja v Ljubljani in na Ljubljanskem barju.

